

Datum: 15.04.2020

Razred: 5.b

Učitelj: Aleksander Oražem

Učna snov: Obrnitve intervalov, ponovimo

Delo učenca:

- preberi v okvirčku (DZ, str. 47) kaj je to obrnitev intervalov

RAZLAGA:

Intervale rešujemo z obrnitvijo zato, da si pomagamo. Pri obrnitvi intervalov je vsota dveh intervalov vedno število 9.

+	1	2	3	4	5	6	7	8
	8	7	6	5	4	3	2	1
	9	9	9	9	9	9	9	9

Torej, če pogledamo zgoraj: prima da v obrnitvi oktavo, sekunda da v obrnitvi septimo, terca seksto, itd.

Prav tako se v obrnitvi spremeni tudi kvaliteta intervalov (vse je obratno oz. obrnjeno, le čisti intervali ostanejo čisti):

čisti ↔ čisti
veliki ↔ mali
zvečani ↔ zmanjšani

Da poenostavim: intervale rešujemo s pomočjo obrnitve le takrat, kadar nam to dejansko koristi (kadar nam skrajša čas reševanja in s tem hitreje in lažje pridemo do rešitve).

Torej, če dobro pomislimo je smiselno uporabljati obrnitve le kadar moramo reševati (postaviti na določenem tonu ali določiti) intervale z večjim obsegom oz. razdaljo.

Primer:

- sekundo(2) se v obrnitvi rešuje s pomočjo septime (7), kar je nesmiselno saj za reševanje sekunde porabimo manj časa kot za septimo
- ravno obratno pa je kadar potrebujemo na določenem tonu postaviti interval septime (7), saj ga v obrnitvi rešujemo s pomočjo sekunde (2), kar pa nam delo močno olajša

Torej, je v tem pogledu smotrno z obrnitvijo intervalov reševati le intervala sekste (6) in pa septime (7). Če nisi razumel imaš spodaj izpisane vse operacije z obrnitvami, ki jih potrebuješ:

m7 → v2
v7 → m2

m6 → v3
v6 → m3

Primeri v praksi:

Reševanje je enako kot pri prejšnji snovi, ko smo se učili reševati septimo z »bližnjico«:

1. najprej zapišeš oktavo od osnovnega tona navzgor ↑ ali navzdol ↓ (v smeri kot zahteva podatek) → ton si lahko označiš z malo noto v oklepaju ker to še ni rešitev ampak le »pomožni« ton
2. določiš interval v obrnitvi (v7 → m2, itd., glej obrnitve zgoraj)
3. rešiš obrnjeni interval (npr. pri v7 je to interval m2) proti osnovnemu tonu (osnovni ton je prvi ton intervala oz. podatek)

Two musical staves illustrating interval inversions. The first staff shows: 1) v7 up (m2 down) with a dotted note above the staff; 2) v7 up; 3) m7 down (v2 up) with a dotted note below the staff; 4) m7 down. The second staff shows: 1) m6 up (v3 down) with a dotted note above the staff; 2) m6 up; 3) v6 down (m3 up) with a dotted note below the staff; 4) v6 down.

- reši 1. nalogo (DZ str. 47) s pomočjo obrnitve intervalov (rešitev najdeš v prilogi spodaj)
- reši vaje za utrjevanje (DZ str. 49)
 - zapiši lestvice in označi cele in poltone, tetrakorde, glavne stopnje in vodilni ton (melodično obliko zapiši v smeri ↑ in ↓; 6. naloga)
 - določi in zapiši intervale (pri kvarti in kvinti si pomagaj si z bližnjicami, pri seksti in septimi pa z obrnitvijo intervalov; 7. naloga)
 - določi in zapiši akorde (8. naloga)
- izvajaj parlato vajo (9. naloga)
- prisluhni in:
 - določi vrstni red intervalov (DZ str. 48, 3. naloga; slušni primer 1 spodaj v zavihku pod pripravo; najprej označiš od 1-3 vrsto a), nato enako še vrsto b))
 - določi vrstni red akordov (4. naloga, slušni primer 2)
 - po nareku lestvicam zapiši predznake (5. naloga; slušni primer 3) (rešitve najdeš v prilogi)
- izvajaj:
 - ritmične vaje (DZ, str. 70 vaje št. 17, 18) in bodi pozoren na taktovski način - alla breve (vse notne vrednosti izvajaš enkrat hitreje)
 - melodične vaje (DZ, str. 66, vaje št. 23, 24); vsako vajo naprej izvajaj parlato in nato zapoj, pri petju si seveda pomagaš s svojim instrumentom in posnetkom → slušne primere najdeš v posebnem zavihku za 5. razred (→ navodila najdeš v prejšnji prilogi)

PRILOGA

REŠITVE

- DZ str. 47, 1. naloga

m7↑ v7↓ v6↑ v6↓

m6↑ m6↓

- DZ str.49, 6. naloga:

- 7. naloga:

- a) m6, č5, m7, v7, v6, m7, zm5, zv4
b)

- 8. naloga:

- a) m6/4, zm 5/3, d6/4, d6, m5/3, m6, d6/4, m6/4
b)

- DZ str. 48, 3. naloga

- a) 2 3 1
b) 1 3 2

➤ 4. naloga:

a) 1 2 3

b) 3 2 1

➤ 5. naloga:

